

**Raport z monitoringu Gminnej Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych w Gminie Lubomino za lata
2021- 2022**

Maj 2023 r.

1. Wstęp

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubomino na lata 2021-2027, zwana dalej GSRPS, została przyjęta Uchwałą Nr XXIX/196/2021 Rady Gminy Lubomino z dnia 7 grudnia 2021 roku. Dokument ten stanowi jedno z głównych narzędzi długoterminowego programowania i wdrażania gminnej polityki społecznej, której zakres zdecydowanie wykracza poza zadania pomocy społecznej. Strategia podchodzi do problemów społecznych bardzo szeroko, integrując zasoby i kompetencje samorządu gminy oraz lokalnych partnerów obejmujące nie tylko sferę pomocy społecznej, ale również rynku pracy, oświaty, kultury i sportu, opieki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa publicznego.

Zgodnie z postanowieniami GSRPS podmiotem koordynującym jej wdrażanie jest samorządowa jednostka organizacyjna – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie.

Niniejszy raport powstał w oparciu o analizę danych zastanych, pochodzących z ogólnodostępnych baz danych statystycznych, a także raportów, sprawozdań i danych pochodzących z instytucji działających na terenie gminy w obszarze polityki społecznej. Głównymi źródłami danych były:

- ⌚ Główny Urząd Statystyczny, w szczególności baza BDL oraz opracowania publikowane przez GUS dotyczące sytuacji społeczno-ekonomicznej w kraju;
- ⌚ Ocena zasobów pomocy społecznej;
- ⌚ sprawozdania z działalności GOPS, GKRPA, placówek oświatowych i instytucji kultury;
- ⌚ sprawozdania z realizacji gminnych programów;
- ⌚ informacje dostępne na stronach internetowych.

Raport składa się z czterech zasadniczych części:

- 1) opisu podstawowych czynników zewnętrznych wpływających na wdrażanie GSRPS;
- 2) koncepcji monitoringu GSRPS
- 3) prezentacji głównych obszarów oraz celów strategii, zrealizowanych wskaźników oraz wykonanych działań;
- 4) podsumowania zawierającego wnioski i zalecenia dla gminy i jej partnerów.

2. Uwarunkowania zewnętrzne mające wpływ na wdrażanie Strategii

W kontekście wdrażania strategii istotne jest ujęcie Gminy Lubomino jako jednego z elementów społeczno - gospodarczego systemu Polski. Wpływ na sytuację w gminie mają w związku z tym zjawiska oraz wydarzenia dziejące się również w innych częściach kraju (zwłaszcza decyzje zapadające w polskim rządzie i parlamencie) oraz poza jego granicami. W tym kontekście jedną z głównych ról władz gminy staje się sprawne i efektywne zarządzanie rozumiane jako optymalne kreowanie oraz wykorzystywanie zasobów (np. przestrzennych, przyrodniczych, ludzkich, finansowych) oraz procesów rozwojowych do osiągnięcia zamierzonego celu, jakim jest poprawa warunków życia ludności w istniejących, ramowych warunkach działania, tkwiących zarówno wewnątrz gminy (jej silne i słabe strony), jak i w otoczeniu (szanse i zagrożenia). Warto podkreślić, iż w latach 2021-2022 na świecie miało miejsce wiele zdarzeń mających wpływ na sytuację społeczno – gospodarczą w Polsce, były to m.in. pandemia COVID-19, wojna na Ukrainie, światowy kryzys energetyczny, kryzys finansowy. Mimo kryzysu światowego liczba zadań realizowanych w sposób ciągły oraz projektów i inicjatyw lokalnych podejmowanych w Gminie jest znaczna. Część zrealizowanych zadań współfinansowana jest ze środków pozabudżetowych, co świadczy o zaangażowaniu podmiotów w rozwiązywanie problemów społecznych.

Występują jednak obszary wymagające poprawy i wzmocnienia. Stosowne wnioski i zalecenia w tym zakresie zawarte są w podsumowaniu dokumentu.

3. Koncepcja Monitoringu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

System monitoringu realizacji zapisów strategii został zaplanowany w sposób, który umożliwia dokonanie analizy stopnia wdrażania strategii stosunkowo niewielkim nakładem sił i środków. Pozwala na uzgodnienie oceny trafności doboru zaplanowanych priorytetów i kierunków działania, podjęcie próby oceny efektywności realizowanych przedsięwzięć, zawartych w celach operacyjnych oraz ich skuteczności względem poprawy jakości życia mieszkańców gminy. Do przygotowania raportu wykorzystano dane własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubominie, dane przekazane przez instytucje i organizacje wymienione w dokumencie strategii, jako realizatorzy oraz dane innych podmiotów, które realizują zadania wpisujące się w kierunki działań poszczególnych obszarów. Stopień

realizacji celów przedstawiono w sposób mierzalny, poprzez analizę wskaźników, określonych dla każdego celu głównego.

Zaproponowane podejście jest świadomym kompromisem pomiędzy rozwiązaniami bardziej złożonymi, wymagającymi bardziej wnikliwych analiz, zaangażowania większej liczby osób oraz zdecydowanie większymi kosztami. Wybrany dla strategii model monitoringu i ewaluacji możliwy jest do przeprowadzenia własnymi zasobami lub z niewielką pomocą podmiotów zewnętrznych.

Głównym celem monitoringu i ewaluacji śródkresowej (in-post) wdrażania strategii jest ocena stopnia realizacji wyznaczonych celów operacyjnych oraz refleksji nad trzema podstawowymi kryteriami t.j efektywnością, trafnością, użytecznością, trwałością, skutecznością oraz wskazanie, jeśli jest taka potrzeba, rekomendacji oraz wskazań do realizacji.

Ewaluacja końcowa (ex-post), która zostanie zrealizowana w roku 2028 będzie zsumowaniem cząstkowych analiz oraz większym przedsięwzięciem badawczym, które pozwoli podsumować sześćoletnie wdrażanie Strategii oraz będzie punktem wyjścia w procesie aktualizacji jej zapisów.

4. Ocena stopnia realizacji celów strategii

Zaplanowane cele strategiczne i główne kierunki działania w strategii obejmowały pięć równoważnych obszarów: wspieranie rodziny i opieka nad dzieckiem, starzejące się społeczeństwo, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie przemocy, bezrobocie i bierność zawodowa.

Każdemu obszarowi przyporządkowano cel strategiczny, w ramach którego wyznaczono cele operacyjne.

1.

Obszar strategiczny	I	WSPIERANIE RODZINY I OPIEKA NAD DZIECKIEM
Cel strategiczny	I	TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU RODZIN, W TYM RODZIN Z DZIEĆMI
Cele operacyjne	I.1	Zapewnienie dostępu do kompleksowych, wysokiej jakości usług świadczonych w środowisku lokalnym skierowanych do dziecka i rodziny
	I.2	Budowanie zintegrowanego i motywującego do aktywności systemu wsparcia materialnego dla rodzin

2.

Obszar strategiczny	II	STARZEJĄCE SIĘ SPOŁECZEŃSTWO
Cel strategiczny	II	TWORZENIE DOBRZYCH WARUNKÓW ŻYCIA DLA OSÓB STARSZYCH
Cele operacyjne	II.1	Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób starszych w Gminie Lubomino, w tym w szczególności

		przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zdrowia
	II.2	Rozwój działań na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób starszych
	II.3	Rozwój usług dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

3.

Obszar strategiczny	III	WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
Cel strategiczny	III	LEPSZE ZABEZPIECZENIE I W WZROST SAMODZIELNOŚCI I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
Cele operacyjne	III.1	Zmniejszenie ilości barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w Gminie Lubomino
	III.2	Rozwój działań na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych
	III.3	Rozwój usług dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

4.

Obszar strategiczny	IV	PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY
Cel strategiczny	IV	ZINTEGROWANY I KOMPLEKSOWY SYSTEM DZIAŁAŃ NA RZECZ PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY
Cele operacyjne	IV.1	Wzmocnienie działań profilaktycznych i prewencyjnych poprzez wzmocnienie współpracy instytucji zajmujących się problemami uzależnień i przemocy.
	IV.2	Funkcjonowanie zintegrowanego systemu wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin

5.

Obszar strategiczny	V	BEZROBOCIE I BIERNOSĆ ZAWODOWA
Cel strategiczny	V	WZROST AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW GMINY LUBOMINO
Cele operacyjne	V.1	Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy oferujących dobre warunki zatrudnienia
	V.2	Rozwój wysokiej jakości edukacji, w tym w zakresie umiejętności cyfrowych
	V.3	Zintegrowanie systemu wsparcia osób pozostających bez pracy

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubominie za lata 2021- 2022 wynika, iż sytuacja socjalno-bytowa wielu rodzin w Gminie uległa poprawie, co przełożyło się również na ich większe możliwości korzystania z edukacji, udziału w kulturze czy wypoczynku.

Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin nie oznacza jednak braku problemów i wyzwań. Ze statystyk GOPS w Lubominie wynika, że nadal dość istotna grupa mieszkańców korzysta ze wsparcia. W roku 2022 dominującymi powodami korzystania z pomocy społecznej w gminie były: bezrobocie (83 rodziny) długotrwała lub ciężka choroba (37 rodzin), ubóstwo (21 rodzin), niepełnosprawność (44 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (24 rodziny), oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (22 rodziny). Pozostałe powody udzielania pomocy mieszkańcom w statystykach występują sporadycznie, tak jak alkoholizm, bezdomność, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, zdarzenie losowe. Nie oznacza to jednak, że rodziny ich nie doświadczają. Jednym z takich problemów są uzależnienia. Nadużywanie alkoholu coraz częściej jest problemem ludzi młodych, nawet niepełnoletnich, stanowiąc niejako konsekwencję zbyt łatwego dostępu do alkoholu, problemów rodzinnych, przemocy w rodzinie, jak również powielania nieprawidłowych wzorców rodzinnych.

Wśród najistotniejszych problemów, należy również wskazać ubóstwo, które w szczególności spowodowane jest biernością zawodową, bezradnością i postawą roszczeniową mieszkańców, brakiem chęci do pracy; bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i brak pozytywnych wzorców, a także choroby i niepełnosprawność oraz związane z nimi trudności w dostępie do świadczeń rehabilitacyjnych i specjalistów. To, na co należy szczególnie zwrócić uwagę, to roszczeniowość wielu środowisk, rozluźnienie więzi społecznych oraz osłabianie tradycyjnych wzorców i norm w zakresie wychowania. Oczekiwania mieszkańców wobec pomocy społecznej umniejszają rolę i znaczenie wspólnot lokalnych oraz zaradność rodzin. Konstrukcja systemu wsparcia w naszym kraju w pewnym sensie „legitymizuje” postawy roszczeniowe, ukierunkowane na otrzymanie świadczenia finansowego. Wielość form obligatoryjnej pomocy pieniężnej w ramach różnorodnych systemów wsparcia (np. pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłki i stypendia szkolne, dodatki energetyczne) poniekąd spychają na dalszy plan aktywne formy integracji realizowane przez GOPS i inne instytucje lokalne.

Warto także zwrócić uwagę na wyzwania związane ze zmianami w strukturze demograficznej gminy. Zjawisko starzenia się społeczeństwa oznacza nie tylko wzrost liczby osób starszych wśród mieszkańców. To także rosnące potrzeby w zakresie zapewnienia należytej opieki oraz usług medycznych dla osób o zmniejszonej sprawności, niepełnosprawnych oraz przewlekle chorujących. Wraz ze wzrostem liczby osób starszych w strukturze mieszkańców coraz większe znaczenie mają również wszelkie

przedsięwzięcia ukierunkowane na szeroko rozumianą aktywizację seniorów.

Wyżej wymienione kwestie wskazano w celu zasygnalizowania zagadnień istotnych w kontekście wdrażania lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Jednocześnie podkreślić należy, iż dwuletni monitoring GSRPS ma służyć przede wszystkim dostarczeniu informacji, które zostaną wykorzystane do oceny stopnia realizacji poszczególnych celów i działań zapisanych w strategii w ramach procesu ewaluacji.

**5 . Wskaźniki realizacji Gminnej „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lubomino na lata 2021-2027”
za okres 01.01.2021 r. - 31.12.2022 r.**

CEL 1. Tworzenie sprzyjających warunków rozwoju rodzin, w tym rodzin z dziećmi			
Cel operacyjny	Nazwa wskaźnika realizacji	Nazwa i liczba przeprowadzonych działań	Uwagi
Zapewnienie dostępu do kompleksowych, wysokiej jakości usług świadczonych w środowisku lokalnym skierowanych do dziecka i rodziny.	Liczba ofert edukacji pozalekcyjnej, pozaszkolnej dla dzieci i młodzieży	<p>Zespół Szkół w Lubominie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działalność boiska Orlik. Zajęcia w ramach Szkolnego Koła Sportowego oraz uczestnictwo w Projekcie „Lokalny Animator Sportu” w ramach Programu „Sport Wszystkich Dzieci Podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. - Drużyna harcerska. Poprzez jej działalność wspierane jest wychowywanie młodego człowieka we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań. - Warsztaty świąteczne dla uczniów i ich rodziców. Celem warsztatów było wzmocnienie więzi rodzinnych i poprawa komunikacji między jej członkami oraz wprowadzenie w świąteczny nastrój. - Zajęcia w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej. W 2022 roku do uczniów została skierowana oferta zajęć w ramach dodatkowych zajęć specjalistycznych. <p>Szkoła Podstawowa w Wilczkowie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia matematyczne, językowe, przyrodnicze, informatyczne z programowania, korekcyjno – kompensacyjne, teatralne, logopedyczne, trening umiejętności społecznych, zajęcia terapii sensorycznej. <p>Stowarzyszenie Działaczy Pomocy Społecznej „Wszyscy Razem”</p> <p>Szkolenie, warsztaty „Pierwsza pomoc przedmedyczna” dla uczniów Zespołu Szkół w Lubominie w związku z realizacją projektu „Zdażyć z pomocą” dofinansowanego ze środków Gminy Lubomino.</p>	

Gminna Biblioteka Publiczna w Lubominie z Filią w Wilczkowie i Rogiedlach

- **Warsztaty literacko – plastyczne:**
 - „Wakacyjne Spotkanie z biedronką w Bibliotece”
 - „Biblioteczne zwierzaki CD-AKI”
 - „Balonowy bukiet dla Mam”
 - „Jesienne inspiracje”
 - „Cztery pory roku – Dary jesieni”
 - „Spotkanie z logopedą”
- **Cykliczne spotkania z książką**
 - „Jak skrzat Jagódka zakładał bibliotekę”
 - „Miś i krówka modnisa”
 - „Pajęczek Kędziorek”
 - „Światowy Dzień zdrowia”
 - „Jesień”
 - „Europejski dzień ptaków”
 - „Dzień dobroci dla zwierząt”
 - „Zadyma z mikołajem”
 - „Donald i Kudłatek medalista”
 - „Legendy Chrystusowe”
 - „Dzień Kubusia Puchatka”
 - „Walentynki”
- **Dzień Gramatyki i międzynarodowy dzień języka ojczystego**
 - „Dzień klejnotów”
 - „Światowy dzień żaby”
 - „Międzynarodowy dzień teatru”
 - „ Światowy dzień książki”
 - „Międzynarodowy dzień tańca”
 - „Dzień bibliotekarza i bibliotek”
 - „Europejski dzień morza”
 - „Maj z książką”
 - „Wakacje”
 - „Dzień pluszowego misia”
- **Głośnie czytanie książek** – cotygodniowe głośnie czytanie

- książek przedszkolakom w Rogiedlach.
- **Pasowanie na czytelnika Biblioteki Publicznej w Wilczkowie** – uroczyste pasowanie na czytelnika Biblioteki Publicznej uczniów klasy I ze szkoły w Wilczkowie
- **Spotkania z GBP w Lubominie**
 „Sówki” z Samorządowego Przedszkola w Lubominie, Dzień Bibliotekarza i Biblioteka
 „Dzień Dziecka”
 „Łańcuszek serc dla Ukrainy”
 XIV Obchody Światowego Dnia Zespołu Downa”
 „Misie obchodzą swoje święto”
 „Dzień Bibliotekarza” - spotkania z czytelnikami
- **Wycieczki do Biblioteki**
- **Lekcje biblioteczne**
 „Księgozbiór i zasady funkcjonowania Gminnej Biblioteki Publicznej w Lubominie”
 „Katalogi biblioteczne”
 „Baśnie i bajki”
- **Narodowe czytanie**
 „Ballady i romanse” - A. Mickiewicz
 „Moralność Pani Dulskiej”
- **Jasełka**
 „Śpiewajmy i grajmy Mu”
 „Bajkowe Jasełka”
- **Montaż słowno – muzyczny**
 „Uczyła nas Polski” - Maria Konopnicka
- **Konkursy** „Misiowy Portret”; „Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek”
- **Wystawy**
 Wystawa rękodzieła Kazimierza Frągnowskiego
- Wystawy prac dzieci z warsztatów organizowanych w Bibliotece w Wilczkowie
- **Rodzinne i sąsiedzkie wypożyczenia książek i czasopism**

	Liczba programów	<p>Zespół Szkół w Lubominie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Warsztaty nt. Uzależnień behawioralnych - poszerzenie wiedzy rodziców na temat zagrożeń, wynikających z niewłaściwego korzystania z Internetu oraz uwrażliwienie na problemy, związane z użytkowaniem Internetu przez dzieci. - Realizacja projektu pt. Rozwój uniwersalnych umiejętności, postaw oraz kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy. <p>Szkoła Podstawowa w Wilczkowie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mega Misja – budowanie kompetencji cyfrowych, komunikacyjnych oraz medialnych najmłodszych uczniów szkół podstawowych. - Szkolne przygody Gangu Swojaków – propagowanie edukacji ekologicznej wśród najmłodszych uczniów szkół podstawowych. - Innowacje pedagogiczne - „Myślę, odkrywam i doświadczam” - eksperymentowanie przyrodnicze w edukacji wczesnoszkolnej. - # Zalekturowani – jej celem było przyswojenie treści lektur obowiązkowych za pomocą metod aktywizujących. - Akademia dojrzewania – program wspierający zajęcia Wychowania do życia w rodzinie. - Działaj z ImPETem – celem programu było zwiększenie ilości zbieranych i poddawanych recyklingowi butelek PET. - Niepodległa - działania na rzecz edukacji patriotycznej, poznawania polskiej kultury i historii. - Centrum Mistrzostwa Informatycznego – podniesienie kompetencji kadry dydaktycznej prowadzącej pozalekcyjne zajęcia informatyczne. - Szkolna przerwa śniadaniowa – promowanie zdrowej diety poprzez udostępnianie dzieciom owoców, warzyw oraz produktów mlecznych. - Skąd biorą się produkty ekologiczne – promowanie produktów ekologicznych, kształtowanie dbałości o zdrowie. - Laboratoria przyszłości – budowanie kompetencji kreatywnych i technicznych wśród uczniów. - Szkoła pamięta – uroczystość z okazji Narodowego Święta Niepodległości, 11 Listopada. - (Nie)zwykła matematyka – kształcenie inicjatywy i pomysłowości w 	
--	------------------	---	--

		<p>rozwiązywaniu problemów, rozwijanie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Youngster – dodatkowe zajęcia z języka angielskiego. - Mali naukowcy, Ile chemii i fizyki jest wśród nas – eksperymenty, obserwacja tego co dzieci otacza. - Mistrzowie planowania – planowanie i realizacja wydarzeń projektowych, wzmacnianie kreatywności, rozwijanie samoświadomości i przedsiębiorczości. - Ja w przyszłości – budowanie poczucia wpływu na własny sukces życiowy. Odkrywanie swoich predyspozycji i zainteresowań. <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2021 r. Projekt „Akademia Rodziny” - podniesienie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej 60 osób z terenu Gminy Lubomino (poradnictwo psychologiczne, prawne, praca socjalna, warsztaty dla rodziców i dzieci). - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021. - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024. - Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”. - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, Program 2014 - 2020, Podprogram 2020 i 2021. - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Lubomino na lata 2021 – 2026. - Szlachetna Paczka 2021, 2022 - ogólnopolski projekt społeczny. <p>Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r. - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r. <p>Gminna Biblioteka Publiczna w Lubominie z Filią w Wilczkowie i Rogiedlach</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mała Książka Wielki Człowiek – Projekt Instytutu Książki 	
	Liczba usług	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asystent Rodziny – rodziny objęte usługami asystenta rodziny według indywidualnego planu racy oraz diagnozy, w 2021 r. - 18 	

		<p>rodzin, 2022 r. - 15 rodzin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praca socjalna - świadczona na bieżąco wszystkim klientom GOPS w Lubominie. - Poradnictwo socjalne – świadczone przez pracowników GOPS w Lubominie. - Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu województwa warmińsko – mazurskiego finansowanego ze środków Warmińsko – Mazurskiego Kuratora Oświaty <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poradnictwo psychologiczne – indywidualne poradnictwo świadczone na rzecz mieszkańców Gminy. 	
	Liczba podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - Placówki Oświatowe z terenu Gminy Lubomino, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie, - Gminna Biblioteka Publiczna w Lubominie, - Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - Urząd Gminy Lubomino, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Organizacje pozarządowe. 	
Budowanie zintegrowanego i motywującego do aktywności systemu wsparcia materialnego dla rodzin	Liczba świadczeń w układzie rodzajowym (program 500+, 300+)	<p>Świadczenia 500 + 2021 r. - 7338 świadczeń 2022 r. - 3018 świadczeń</p> <p>Świadczenie 300 + od lipca 2021 r. wypłacane przez ZUS.</p>	
	Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2021 r. 73 Karty Dużej Rodziny - 2022 r. 168 Kart Dużej Rodziny 	
	Liczba rodzin objętych pomocą finansową	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba rodzin które w 2021 r. otrzymały świadczenia z pomocy Społecznej 247 - Liczba rodzin które w 2022 r. otrzymały świadczenia z pomocy Społecznej 287 	

	Liczba osób objętych programem dożywiania	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 2021 r. - zasiłek celowy w ramach Programu „Posiłek w Szkole i w Domu – 100 osób, liczba osób dożywianych – 93 2022 r. - zasiłek celowy w ramach Programu „Posiłek w Szkole i w Domu – 91 osób, liczba osób dożywianych – 99	
CEL 2. Tworzenie dobrych warunków życia dla osób starszych			
Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób starszych w Gminie Lubomino, w tym w szczególności przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zdrowia	Liczba zrealizowanych aktywności	POZ Cypermed - Program Profilaktyki Chorób Układu Krążenia (CHUK) - Bieżąca oraz ciągła opieka zdrowotna nad osobami starszymi "Cito" Indywidualna Praktyka Pielęgniarska Pilas Anna Bezpłatne usługi lecznicze, pielęgnacyjne, rehabilitacyjne, socjalno - bytowe. Gabinet Rehabilitacji Agnieszka Bielińska Usługi rehabilitacyjne Stowarzyszenie Działaczy Pomocy Społecznej „Wszyscy Razem” Zakup defibrylatora AED w związku z realizacją projektu „Zdążyć z pomocą” dofinansowanego ze środków Gminy Lubomino Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie - usługi opiekuńcze przyznawane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, oraz osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Gminna Biblioteka Publiczna w Lubominie z Filią w Wilczkowie i Rogiedlach <ul style="list-style-type: none"> - Akcje Poboru Krwi – 12 Akcji - zakup książek z dużą czcionką dla seniorów oraz osób niepełnosprawnych 	
Rozwój działań na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób starszych	Liczba zorganizowanych aktywności	Zespół Szkół w Lubominie - Organizacja Dnia Babci i Dziadka. - Jasełka dla mieszkańców gminy. - Program artystyczny z okazji Święta Niepodległości prezentowany	

		<p>w kościele pod wezwaniem Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Lubominie.</p> <p>Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Lubominie - Praca socjalna świadczona przez pracowników GOPS</p> <p>Gminna Biblioteka Publiczna w Lubominie z Filią w Wilczkowie i Rogiedlach - dostarczanie przez pracowników biblioteki książek i czasopism do miejsca zamieszkania dla osób starszych - usługa „Książka i czasopismo na telefon” - adresowana do osób starszych i niepełnosprawnych</p>	
Rozwój usług dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	Liczba seniorów i rodzin opiekujących się osobami niepełnosprawnymi, objętych wsparciem	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie - usługi opiekuńcze przyznawane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, oraz osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. - nieformalna pomoc sąsiedzka.</p>	
CEL 3. Lepsze zabezpieczenie i wzrost samodzielności i aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami			
Zmniejszenie ilości barier architektonicznych w Gminie Lubomino	Liczba zrealizowanych aktywności	<p>Urząd Gminy Lubomino Przeniesienie siedziby GOPS na parter budynku Urzędu Gminy. Całkowite dostosowanie pomieszczeń do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Zakup pętli indukcyjnej dla osób niedosłyszących.</p> <p>Środowiskowy dom Samopomocy w Wolnicy Placówka jest w pełni pozbawiona barier architektonicznych od 2015 roku. Praca nad całkowitą dostępnością dla osób z niepełnosprawnością zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.</p>	
Rozwój usług dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	Liczba zrealizowanych aktywności	<p>Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Lubominie Usługi opiekuńcze Praca socjalna w środowisku Korpus wsparcia seniorów – program osłony, teleopieka, pomoc</p>	

		<p>pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny seniorom w codziennym funkcjonowaniu.</p> <p>Środowiskowy dom Samopomocy w Wolnicy Świadczenie szerokiego zakresu usług swoim uczestnikom w postaci treningów umiejętności społecznych. Wspieranie podopiecznych w pomocy przy dotarciu do lekarzy, załatwianiu spraw urzędowych, robieniu zakupów oraz we wszystkich czynnościach życia codziennego, w których niezbędna jest pomoc terapeuty. Uczestnicy biorą udział w spotkaniach integracyjnych, konkursach wewnętrznych i zewnętrznych. Uczestniczą w projektach dotyczących aktywizacji zawodowej.</p>	
	Liczba osób skierowanych do DPS/objętych opieką ośrodka wsparcia	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie W 2021 r. oraz 2022 r. w Rodzinnych Domach Pomocy przebywało 3 mieszkańców z terenu Gminy Lubomino.</p> <p>Środowiskowy dom Samopomocy w Wolnicy Opieką dziennego ośrodka wsparcia objęto 20 osób z terenu Gminy Lubomino z różnymi stopniami niepełnosprawności.</p>	
	Liczba seniorów i rodzin opiekujących się osobami niepełnosprawnymi objętych wsparciem	<p>Środowiskowy dom Samopomocy w Wolnicy Opieką dziennego ośrodka wsparcia objęto 10 seniorów niepełnosprawnych z terenu Gminy Lubomino z różnymi stopniami niepełnosprawności.</p> <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie Organizacja nieformalnej pomocy sąsiedzkiej</p>	
CEL 4. Zintegrowany i kompleksowy system działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy			
Wzmocnienie działań profilaktycznych i prewencyjnych poprzez wzmocnienie współpracy	Liczba raportów z monitoringu	<p>Zespół Szkół w Lubominie</p> <ol style="list-style-type: none"> Systematyczna współpraca z: GKRPA, GOPS, ZI, asystentem rodziny, Policją w tym dzielnicowym. Udział przedstawicieli szkoły w debacie społecznej dotyczącej 	

<p>instytucji zajmujących się problemami uzależnień i przemocy</p>		<p>przemocy w rodzinie i cyberprzestępstw zorganizowanej przez Komisariat Policji w Ornece. 3. Współorganizowane kampanii Biała Wstążka – w tym konkurs przeprowadzony wśród uczniów naszej. 4. Przemoc ma twarz – współorganizowanie warsztatów, które poprowadził gminny psycholog. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie - Coroczne Sprawozdania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubominie - Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (przynajmniej raz na kwartał)</p>	
	<p>Liczba podmiotów, z którymi zawarto porozumienia o współpracy</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podpisano porozumienia z: - Zespołem Szkół w Lubominie, - Komisariatem Policji w Ornece, - Stowarzyszeniem Działaczy Pomocy Społecznej „Wszyscy Razem”, - „Cito” Indywidualną Praktyką Pielęgniarską Anną Pilas, - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej</p>	
<p>Funkcjonowanie zintegrowanego systemu wsparcia osób uzależnionych i ich rodzin</p>	<p>Liczba programów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021. - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024. - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Lubomino na lata 2021 – 2026. - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r. - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r. 	
<p>Wzrost poczucia bezpieczeństwa środowisk dotkniętych przemocą poprzez wielopłaszczyznowy system wsparcia</p>	<p>Liczba form wsparcia</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Realizowanie działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,</p>	

		<p>- Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład Zespołu, w szczególności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie (np. zbieranie danych od lokalnych podmiotów, prowadzenie statystyk, obserwacja, monitorowanie życia społecznego, gromadzenie i analizowanie uwag instytucji pracujących na niwie społecznej), - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku (np. współpracowanie z różnymi podmiotami działającymi lokalnie, zapraszanie ich do współdziałania w rozwiązywaniu problemów społecznych, inicjowanie działań sprzyjających rozwijaniu umiejętności rodzicielskich, także działań profilaktycznych dla grup ryzyka na podstawie lokalnych analiz), - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym (np. powoływanie Grup Roboczych uprawnionych do działań w konkretnych sprawach, wydawanie lokalnych informatorów, plakatów, uruchamianie linii telefonicznych, prowadzenie lokalnych kampanii i programów), - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie (np. występowanie do Starosty Powiatu/PCPR o podejmowanie i realizowanie programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, także innych przedsięwzięć pomagających budować ich kompetencje i umiejętności społeczne). <p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coroczny udział w Kampanii „Biała Wstążka” - Organizacja „Dni Otwartych w GOPS” - dyżury członków ZI, poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne, udzielanie wsparcia osobom zagrożonym oraz ofiarom przemocy w rodzinie 	
	Liczba dostępnych miejsc dla rodzin	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie</p> <p>- Na terenie Gminy Lubomino nie ma mieszkań interwencyjnych, chronionych czy socjalnych. Na mocy Porozumienia z 2021 r w</p>	

		<p>sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego pomiędzy Gminą Lidzbark Warmiński a Gminą Lubomino w zakresie zapewnienia wsparcia w mieszkaniu chronionym osobom z terenu Gminy Lubomino potrzeba ta jest zabezpieczona przez Gminę Lidzbark Warmiński.</p> <p>GOPS w Lubominie ma również możliwość kierowania mieszkańców do odpłatnych całodobowych ośrodków specjalistycznych. W 2021 oraz 2022 r. nie było potrzeby kierowania mieszkańców do ośrodków specjalistycznych.</p>	
CEL 5. Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców Gminy Lubomino			
Tworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy oferujących dobre warunki zatrudnienia	Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia	Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Lubominie 2021 r. - 93 osoby, 271 osób w rodzinach 2022 r. - 83 osoby, 243 osoby w rodzinach	
	Liczba nowych podmiotów gospodarczych	2021 r. - 13 nowych podmiotów gospodarczych 2022 r. - 10 nowych podmiotów gospodarczych	
Rozwój wysokiej jakości edukacji, w tym w zakresie umiejętności cyfrowych	Liczba ofert	Zespół Szkół w Lubominie 1. Szkolne obchody Dnia Bezpiecznego Internetu – kampania informacyjna oraz konkurs. 2. Podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli poprzez udział w szkoleniu Lekcja: Enter. Jest to projekt edukacji cyfrowej, w ramach którego prowadzone były bezpłatne szkolenia dla nauczycieli ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Celem jest zmiana sposobu dotychczasowego prowadzenia lekcji przez nauczycieli, poprzez pokazanie im korzyści z wykorzystywania narzędzi cyfrowych, TIK i aktywizujących metod nauczania.	
Zintegrowanie systemu wsparcia osób pozostających bez pracy	Liczba jednostek współpracujących	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubominie – poradnictwo socjalne, psychologiczne, wsparcie i praca socjalna socjalne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim – poradnictwo prawne Powiatowy Urząd Pracy w Lidzbarku Warmińskim – oferty pracy, dofinansowanie do nowych działalności gospodarczy	

6. Podsumowanie

Gminna Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Lubomino na lata 2021-2027 stanowi narzędzie długoterminowego programowania i wdrażania gminnej polityki społecznej. Jej zakres zdecydowanie wykracza poza zadania pomocy społecznej. Dokument ten podchodzi do problemów społecznych bardzo szeroko, integrując zasoby i kompetencje samorządu gminy oraz lokalnych partnerów, obejmujące nie tylko sferę pomocy społecznej, ale również rynku pracy, oświaty, kultury i sportu, profilaktyki zdrowotnej oraz bezpieczeństwa publicznego.

Analizę stanu realizacji GRPS dokonano na podstawie przeprowadzonego monitoringu na początku 2023 roku, którego wyniki zaprezentowano w formie tabelarycznej. Podkreślić należy, iż Strategia nie zawiera precyzyjnego określenia oczekiwanych rezultatów oraz docelowych wartości wskaźników. Jednakże całościowe spojrzenie na ten dokument oraz dotychczas wdrożone działania pozwala na sformułowanie wniosku, iż plan strategiczny jest skutecznie realizowany.

Rekomendacje:

W kolejnych latach realizacji strategii należy kontynuować oraz rozwijać skuteczne metody pracy z rodzinami. Zaleca się intensyfikację działań profilaktycznych, interwencyjnych oraz wspierających rodziny, zwłaszcza doświadczających lub zagrożonych dysfunkcjami – poprzez działania mające na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku (rodzynie dziecka) lub powrotu do niego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Z tego względu w kolejnych latach wdrażania GSRPS niezbędna będzie kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, jak również utrzymanie zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej mieszkańcom. Ważne będzie również doskonalenie i poszerzenie współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji publicznych oraz organizacji społecznych mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Jednocześnie, w zależności od możliwości pozyskania środków zewnętrznych, powinny być uruchamiane projekty społeczne uwzględniające szeroko rozumianą edukację rodzicielską (np. „Szkoła dla rodziców”, spotkania i warsztaty z udziałem specjalistów), profilaktykę środowiskową, np. grupy samopomocowe (m.in. w zakresie uzależnień, przemocy w rodzinie, zachowań ryzykownych młodzieży) oraz dostęp do zindywidualizowanych usług wsparcia.

W związku z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa w kolejnych latach realizacji strategii należy kłaść nacisk na rozwój różnorodnych form aktywności

osób starszych (w szczególności poprzez aktywizację edukacyjną, zdrowotną, kulturalną, sportowo-rekreacyjną oraz społeczną). Istotne będzie wspieranie inicjatyw senioralnych oraz międzypokoleniowych, nastawionych nie tylko na odbiór przez osoby starsze, ale aktywnie ich włączających w proces planowania i realizacji. Ważna będzie również promocja wolontariatu oraz inicjatyw upowszechniających integrację międzypokoleniową, a także zachęcanie seniorów do aktywności od możliwie najwcześniejszego momentu przejścia na emeryturę. Istotne przy tym są jednoczesne działania służące likwidacji barier komunikacyjnych, przestrzennych i architektonicznych, w celu zapewnienia dostępu do przestrzeni publicznej osobom o ograniczonej sprawności.

Dobłą alternatywą dla konieczności umieszczenia osób potrzebujących wsparcia w domach pomocy społecznej mogą stanowić usługi środowiskowe w miejscu zamieszkania takie jak usługi opiekuńcze czy mieszkania chronione dla osób z niepełnosprawnością.

Ważnym kierunkiem działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej powinna być edukacja społeczna kładąca większy nacisk na tzw. kształcenie ustawiczne osób dorosłych i seniorów, realizowane w formach aktywizujących odbiorców, poprzez m.in. projekty tematyczne, włączanie się w kampanie ogólnopolskie czy regionalne, przygotowywane z własnych inicjatyw.

Ze względu na dynamikę sytuacji społecznej oraz rosnące oczekiwania rodzin i całej społeczności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb, ciągłego rozwoju wymaga infrastruktura społeczna oraz dostępność różnorodnych form usług i aktywności Gminy Lubomino (w sferze pomocy i wsparcia, edukacji, kultury, sportu i rekreacji). Infrastruktura lokalna powinna być stale modernizowana i dostosowywana do potrzeb mieszkańców. Dlatego też istotne znaczenie będzie miało aktywizowanie i włączanie mieszkańców w inicjatywy służące poczuciu współodpowiedzialności za najbliższe otoczenie oraz całą wspólnotę samorządową.

Możliwości wdrażania, różnorodność oraz skuteczność inicjatyw oddolnych można zwiększyć dzięki wykorzystaniu lokalnych zasobów oraz ich pomnażaniu, a także animując dialog i współpracę pomiędzy mieszkańcami, ich organizacjami i samorządem. W tym celu wskazane jest wzmacnianie roli lokalnych liderów, w tym radnych, sołtysów, członków rad sołeckich, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz mieszkańców angażujących się lub chcących się zaangażować w życie lokalnej społeczności. Warto również zainicjować nowe, nie stosowane dotąd w Gminie rozwiązania służące animacji społeczności takie jak pedagog ulicy czy animator młodzieżowy, a także wzmacniające partycypację obywatelską

poprzez powołanie gminnej rady seniorów i młodzieżowej rady gminy.

Większy nacisk należałoby położyć na aktywizację społeczno-zawodową osób doświadczających największych trudności w codziennym funkcjonowaniu oraz w świadczeniu pracy zarobkowej, przede wszystkim z wykorzystaniem instrumentów ekonomii społecznej. Bezrobocie wśród mieszkańców Gminy wykazuje tendencję spadkową, warto jednak wskazać, że zasadniczo nie zmienia się sytuacja osób, które ze względu na różnorodne bariery, takie jak np. niepełnosprawność, wiek, brak wykształcenia i doświadczenia zawodowego, niższy potencjał intelektualny, samotne macierzyństwo, a także prezentowane postawy i wykształcone nawyki (np. roszczeniowość, wyuczona bezradność), są najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem i biernością społeczną.

Podjmując dalsze działania w ramach realizacji strategii należy mieć na uwadze dynamikę i nieprzewidywalność sytuacji społeczno - gospodarczej w kraju. Pandemia koronawirusa, wojna na Ukrainie, kryzys energetyczny przyczyniły się do kryzysu gospodarczego. W skali Gminy skutki mogą być widoczne w utracie płynności finansowej, zwiększeniu bezrobocia, a co za tym idzie także ubóstwa i innych problemów osób i rodzin. Sytuacja powinna być na bieżąco monitorowana, ponieważ może zająć konieczność aktualizacji Strategii z uwzględnieniem nowych uwarunkowań.